1211c\08.04.2026

Parlamentul României
Senat
Grup Parlamentar AUR

INTERPELARE

Adresată: Ministerul de Externe, doamna Oana-Silvia Țoiu
De către: Senator Vlăescu Virgiliu-George
Circumscripția electorală nr.35, Suceava
Sedinta Senatului din data de : 8.04.2026
Obiectul interpelării: Există o strategie pentru apărarea școlilor românești din Ucraina și Serbia?

Stimată doamnă ministru,

România are, potrivit Constituției, tratatelor internaționale la care este parte și obligațiilor asumate în cadrul Consiliului Europei și al Uniunii Europene, responsabilitatea explicită de a sprijini păstrarea identității naționale, culturale și lingvistice a românilor din afara granițelor statului.

Educația în limba română reprezintă instrumentul esențial al acestei continuități identitare.

În acest context, vă solicit câteva clarificări, în baza unor date publice și a evoluțiilor recente îngrijorătoare.

DATE STATISTICE

1. Situația școlilor pentru minoritatea română din Ucraina

În anul școlar 2024/2025, în Ucraina au funcționat 189 de școli cu clase pentru minorități naționale, cu 31.613 elevi înscriși. Dintre acestea, 16.448 elevi erau la clase în limba română — cea mai mare pondere în rândul minorităților după maghiari.

Date oficiale arată că numărul școlilor cu predare în limba română a scăzut semnificativ după reformele educaționale din 2017, de la aproximativ 92 unități la 64, reflectând o tendință de reducere a ofertei educaționale în limba română.

În regiunea Cernăuți, autoritățile locale au aprobat o reorganizare a rețelei școlare pentru perioada post-2027, conform căreia din 20 de licee cu predare în limba română vor rămâne doar 4 licee exclusiv în română, restul fiind bilingve sau eliminate. Această reorganizare vizează localități istorice importante pentru comunitate.

La nivel european, s-a atras atenția asupra situației dreptului la educație în limba română în regiunea Odesa, unde deciziile administrative privind denumirea limbii de predare (inclusiv disputele despre „română" vs. „moldovenească") au generat nemulțumiri și procese.

Aceste date sugerează că, deși există școli pentru minoritatea română, nu există o strategie clară de protecție pe termen lung și există tendințe (reforme administrative) care pot diminua treptat rețeaua de școli în limba română, sub pretextul reformelor sistemice.

2. Situația educației românești/românești-vlahe în Serbia

Conform recensământului din 2022, Românii etnici din Serbia sunt ~23.044 persoane, iar cei declarați ca Vlahi ~21.013 persoane, ceea ce în total dă o comunitate lingvistică vorbitoare de română de peste 40.000 de persoane.

Potrivit legislației sârbe privind minoritățile, predarea în limba română sau materia „limba maternă" poate fi inclusă, dar realitatea implementării este slabă — de exemplu, orele dedicate limbii materne sunt frecvent limitate la doar câteva ore pe săptămână, iar în multe școli nu există predare completă în română.

Spre deosebire de Ucraina, unde există încă (deși în reducere) instituții cu predare în română, în Serbia nu există o rețea formală solidă de școli cu predare în limba română pentru românii/vlahii din Timoc și alte regiuni, și legislația este aplicată parțial sau ineficient.

Având în vedere cele de mai sus, vă solicit următoarele clarificări punctuale:

1. Situația școlilor românești din Ucraina

Conform datelor oficiale disponibile pentru anul școlar 2024–2025:

- în Ucraina funcționează 189 de școli cu predare pentru minorități naționale, aproximativ 16.000–17.000 de elevi învață în clase cu predare în limba română, în special în regiunile Cernăuți și Odesa.
- Totodată, după adoptarea reformelor educaționale ucrainene începând cu 2017, numărul unităților de învățământ cu predare integrală în limba română a scăzut semnificativ;
- există decizii administrative anunțate pentru perioada post-2027 conform cărora din peste 20 de licee cu predare în limba română din regiunea Cernăuți ar urma să rămână doar 4 licee exclusiv în limba română, restul fiind transformate în unități bilingve sau reorganizate.

În acest context, vă întreb explicit:

1. Care este evaluarea oficială a Guvernului României privind impactul acestor reforme asupra accesului real al elevilor români din Ucraina la educație în limba maternă?
2. Există, în prezent, o evidență oficială centralizată a numărului de școli, clase și elevi care studiază în limba română în Ucraina, actualizată anual de statul român?
3. Cum explică ministerul lipsa unei poziții publice ferme a României față de reducerea drastică a liceelor cu predare exclusiv în limba română, în condițiile în care Ucraina aspiră la integrarea europeană și este obligată să respecte standardele privind protecția minorităților?

2. Situația educației în limba română în Serbia

Potrivit recensământului oficial din Serbia (2022), aproximativ 23.000 de cetățeni se declară români, peste 21.000 se declară vlahi, comunități care vorbesc, în majoritate, dialecte ale limbii române. Cu toate acestea, nu există o rețea coerentă de școli cu predare integrală în limba română pentru românii și vlahii din Serbia, în special în Valea Timocului; educația în limba maternă este limitată, fragmentară sau redusă la statutul de obiect opțional, în condițiile în care legislația sârbă permite formal acest drept.

În acest context, vă solicit să precizați:

4. Care este poziția oficială a statului român față de lipsa unei rețele funcționale de școli cu predare în limba română pentru comunitățile românești/vlahe din Serbia?
5. De ce România nu dispune, în prezent, de date publice clare privind numărul de elevi care studiază efectiv limba română în Serbia și nivelul real de implementare a dreptului la educație în limba maternă?

3. Chestiuni de principiu

Având în vedere că:

- alte state din regiune tratează educația minorităților conaționale ca prioritate strategică de politică externă;
- lipsa educației în limba maternă conduce inevitabil la asimilare culturală și pierderea identității naționale;

vă solicit să răspundeți clar:

6. Există sau nu, în prezent, o strategie guvernamentală coerentă, documentată și asumată politic privind apărarea și menținerea școlilor românești din Ucraina și Serbia?
7. Dacă o asemenea strategie există, care sunt obiectivele ei declarate și unde este aceasta făcută publică?
8. Dacă nu există, cine poartă responsabilitatea instituțională pentru această absență, în condițiile în care efectele sunt deja vizibile și cuantificabile?

Președinte
senator Virgiliu-George Vlăescu